

Въобще, презъ пребиваването си въ странство имахъ възможность да се запозная достатъчно съ организацията на службитѣ и уредбата на институтитѣ, които ме интересуваха. На пжтъ за Парижъ, Министерството ми даде възможность да мина презъ Дания, Холандия и Белгия, за да посѣтя съответнитѣ тѣхни учреждения. И мога да кажа, че отъ това извлѣкохъ голѣма полза.

Върнахъ се въ България въ началото на мартъ 1905 г. Макаръ, че Министерството искаше да ме задържи за известно време на работа въ София, азъ не съгласихъ и скоро заминахъ за Образцовъ чифликъ, за да поеме новата си служба—управителъ на земеделската опитна станция, която съществуваше само на книга, предвидена въ бюджета. По онова време подобна станция имаше една въ Садово, открита преди две години отъ моя колега Конст. Малковъ, който също беше прещанъ на специализация въ странство. Съществуваша още бубарската станция въ Враца, най-стара у насъ, и лозарската въ Плѣвень, открита едновременно съ Садовската.

Въ Образцовия чифликъ трѣбваше да почна отъ начало, както съ уреждането на станцията, тъй и съ ното поле. Неудобството бѣше, че нѣмаше помѣщение и трѣбваше първоначално да се настаня въ една отъ старитѣ жилищни бараки. Също и отпуснатитѣ сръдства не бѣха достатъчни. Но съ трудъ и постоянство, въ продължение на 5½ години, успѣхъ да създамъ една скромно обзаведена станция, снабдена съ химическа лаборатория, библиотека и сбирки, както и едно значително разширено опитно поле. Организирахъ също за района си — Сев. България, една образцова фитопатологическа служба, по подобие на тая въ Бавария. Презъ всичкото време преподавахъ и фитопатология въ тамошното земеделско училище и вземахъ участие, като лекторъ, въ курсоветѣ, уреждани за учители и специалисти. Какво съмъ успѣлъ всичко да извърша презъ годинитѣ, прекарани въ Образцовия чифликъ — това е казано въ Отчетитѣ и Трудоветѣ на Станцията, т. I и II, както и въ другитѣ официални издания на